

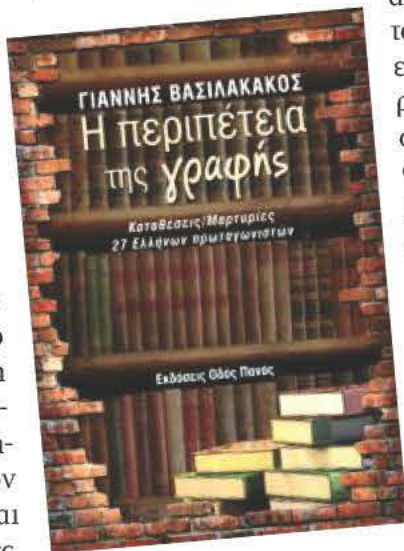
Συνέχεια από την σελίδα 5

Στην πραγματικότητα έχει και ο ίδιος το χάρισμα της γραφής, όπως μπορεί κανείς εύκολα να διαπιστώσει από τον τρόπο αφήγησης, το πλήθος συγγραμμάτων του και εν προκειμένω, από τους προλόγους των εν λόγω βιβλίων, αλλά και από την πλοκή της κάθε ιδιόζουσας συζήτησης ρεαλιστικής ή φανταστικής.

Το δεύτερο βιβλίο της παρουσίασης είναι: «Η περιπέτεια της γραφής»

Καταθέσεις/Μαρτυρίες 27 Ελλήνων πρωταγωνιστών, που εκδόθηκε στην Αθήνα τον Απρίλιο του 2018, πάλι από τις εκδόσεις: «Οδός Πανός». Ο λογοτέχνης-βιογράφος πήρε συνεντεύξεις από 27 συγγραφείς, κάνοντας την αρχή, το 1977 με το Βασίλη Βασιλικό. Οι πιο πολλοί δυστυχώς έχουν φύγει από τη ζωή, όπως ο Δημήτρης Χατζής, ο Πέτρος Χάρης, ο Κώστας Λαχάς, ο Νίκος Γαβριήλ Πεντζίκης, ο Αντώνης Σαμαράκης, ο Μένης Κουμανταρέας, ο Γιάννης Κοντός, η θρυλική εκδότρια της «Καθημερινής» Ελένη Βλάχου, ο Τηλέμαχος Αλιβέρας, ο Κίμων Φράιερ, η Καίτη Τσιτσιλιάνη και πρόσφατα, πριν δύο μήνες, το Σεπτέμβριο του '19, ο ποιητής, λογοτέχνης, ακαδημαϊκός και θεατρικός συγγραφέας, Νάνος Βαλαωρίτης, μια ξεχωριστή παρουσία της διάνοησης και του πολιτισμού, με κατάλευκα γένια και τη φιλοσοφία εγγεγραμμένη στο πρόσωπό του, να εικονίζεται σαν σε αρχαιοελληνικό πορτραίτο! Πολλοί άλλοι όμως συνεχίζουν δυναμικά τη δράση τους μέχρι τις μέρες μας κι ευχόμαστε για πολλά χρόνια ακόμα, μεταξύ των οποίων, ο Βασίλης Αλεξάκης, ο Κώστας Βαλέτας, ο Δημήτρης Κούρτοβικ, η Ρέα Γαλανάκη, ο Χριστόφορος Μηλιώνης, ο Γιώργος Βέης, ο Θανάσης Βαλτινός, ο Δημήτρης Γκιώνης, ο Γιώργος Χρονάς και ο Αλέξανδρος Ασωνίτης, συνθέτοντας την ιστορία της ελληνικής λογοτεχνίας, για περισσότερο από μισό αιώνα. Πρόσωπα αξιόλογα κι αξιοθαύμαστα μέσα από τον αγώνα τους να κρατήσουν τη γλώσσα ζωντανή, όχι μόνον στην

πατρίδα, αλλά και στο εξωτερικό, προσπαθώντας να ενισχύσουν δυναμικά και να στηρίξουν, όποιον έτεινε να αποκλίνει από την ελλαδική σύνδεση, μέσα από τα ποιήματα, τα πεζογραφήματα, τα διηγήματα, τα θεατρικά έργα, το λόγο τον προφορικό, τη δράση, αλλά και την παρουσία τους αυτή καθαυτή στα κοινωνικά και πολιτικά δρώμενα. Όλοι οι αναφερθέντες είναι αξιόλογοι και για όποιον να σας μιλούσαμε θα είχε το ίδιο ενδιαφέρον, ξεχωρίζοντας το Νίκο Γαβριήλ-Πεντζίκη και τον Αντώνη Σαμαράκη, σύμφωνα με την άποψη του Καθηγητή. Η εισήγησή του για την προσωπικότητα του κάθε συγγραφέα είναι τόσο ευρηματική και ανάλογη με το χαρακτήρα του καθενός, που σε καθοδηγεί με δεξιοτεχνία στο μονοπάτι της αποκάλυψης, εκείνου του διαφορετικού μύστου του λόγου, που επιθυμεί να φανερώσει κάθε φορά ο λογοτέχνης.

Ο συγγραφέας στάθηκε αντάξια στο ύψος των ερωτηθέντων, οδηγώντας τις συζητήσεις σε δύσβατα, απρόσιτα, αλλά κι ενδιαφέροντα μονοπάτια. Η μαγεία αυτών των προσωπικοτήτων, που γνώριζε από την «κόψη», και δεν απέμενε παρά να τους γνωρίσει κι από την «όψη», όπως ο ίδιος δήλωσε, ήταν το κίνητρό του γι' αυτές τις συνεντεύξεις, αλλά και η πίστη του στην αξία της «Προφορικής Αφήγησης» που οι ρίζες της για εκείνον πηγάζουν από τον πρώτο του δάσκαλο, που ήταν η γιαγιά του (η μητέρα του πατέρα του). «Ο προφορικός λόγος που μεταστοιχειώνεται στην παντοδυναμία του έντεχνου-γραπτού λόγου», όπως ο ίδιος αναφέρει. Στο βιβλίο αυτό θαύμασα την αγάπη του συγγραφέα για τη Μητέρα-Πατρίδα, εντός κι εκτός των συνόρων και το μακροχρόνιο οδοιπορικό του γι' αυτές τις συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν σε διάστημα 30 χρόνων, από το 1977 μέχρι την τελευταία συνέντευξη του Αλέξανδρου Ασωνίτη το 2007 κι ειλικρινά τον συχαίρω γι' αυτή την επίμονη κι επίπονη ψυχολογικά ερ-

γασία! Στο «Επίμετρο» του βιβλίου ύψωσε εμπρός μας «τους Τιπάνες» της ποίησης και πεζογραφίας: τον Οδυσσέα Ελύτη, τον Κωστή Παλαμά, τον Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη και το Διονύσιο Σολωμό, κάνοντας μίαν τανάπαλιν αντιστροφή, ιστορώντας μέσα από αυτούς τους «μύστες του λόγου», δικές του αναμνήσεις, εμπειρίες και οράματα. Ένας άλλος Γιάννης Βασιλακάκος πρέπει μάλλον να βρεθεί για να συγγράψει για τον ομώνυμο συγγραφέα. Στη δε περιγραφή που έκανε για τον πρωτομάστορα, μυσταγωγό Παπαδιαμάντη, εκθέτοντας τον εαυτόν του, συμπόνεσα και δάκρυσα με τη λεξικέραυνη αποδοχή και προσέγγιση του «Αγίου των ελληνικών γραμμάτων» που τον σημάδεψε και τον συντροφεύει από τα εφηβικά του χρόνια μέχρι σήμερα σ' όλα τα χρόνια της ξενιτιάς, αλλά και του περιοδικού του επαναπατρισμού. Θα ήθελα προσεγγίζοντας στο τέλος της παρουσίασης των βιβλίων, να επιστρέψουμε στα «Αμαρτήρητα» με την ερώτηση του Καθηγητή, που καίει, σαν θείο πυρ, κάθε Ομογενή: «Γιατί οι Έλληνες της Διασποράς θεωρούνται δύο φορές Έλληνες;» και την απάντηση του επαναστατημένου, όπως ο ίδιος αυτοχαρακτηρίζεται, Βασιλικού: «Γιατί ακριβώς κουβαλάνε τη διπλή Ελλάδα: την Ελλάδα που έχουν μέσα τους και την πραγματική. Κι αυτή που έχουν μέσα τους είναι άφθαρτη, γιατί είναι ιδέα, είναι πλατωνική. Αλλά αυτό είναι που δίνει ζωή στον άνθρωπο, όχι η πραγματικότητα αλλά η ουτοπία, ο ου τόπος. Άρα λοιπόν, όντως μακριά απ' τον τόπο τους, έχουν την ουτοπία της Ελλάδος που είναι πολύ θρεψιγόνος. Στον τόπο θάβεσαι. Ο τόπος είναι μνήμα. Στον ου τόπο ανασταίνεσαι. Ο ου τόπος είναι μνήμη!» Παρ' όλα αυτά όμως δια στόματος Ίωνα Δραγουμπή, ο λόγος ο ποθητός κι η έννοια για την Πατρίδα, όπως τη βίωσε και την ονειρεύτηκε ο Γιάννης Βασιλακάκος κι όπως θα έπρεπε να τη βιώνει και να την ονειρευόταν κάθε

Έλληνας, είναι ως ακολούθως: «Μου αρέσει να νιώθω κι εγώ καμιά φορά πως είμαι ένας από τους πολλούς και περαστικούς άρχοντες του Ελληνισμού και πρέπει να περάσει κι από μένα ο Ελληνισμός για να προχωρήσει», γιατί στην πραγματικότητα περνάει μέσα από όλους μας είτε αρνητικά είτε θετικά.

Η περιήγησή μας στη ζωή και το δημιουργικό έργο αυτών των πνευματικών ανθρώπων, των πρωταγωνιστών, όπως τους ονομάζει ο κ. Βασιλακάκος, που σχεδόν καθορίζουν τη σύγχρονη Ελλάδα, αποτέλεσε μια θεμελιωμένη επιβεβαίωση, πως: Το ελληνικό γίνεσθαι του λόγου και της τέχνης ιστορεί, «ταξιδεύοντας» στη φαντασία ή την ωμή πραγματικότητα, ως σύνδεσμος μεταξύ των γενεών, διαβαίνει όρη και βουνά, ωκεανούς και θάλασσες, πόλεις και χωριά, πηϊρούς και χώρες, «ζωγραφίζοντας» λεκτικά και δημιουργώντας ιστορίες υπαρκτές ή ανύπαρκτες, για να ενωθεί στην παγκόσμια ατμόσφαιρα σαν μια αόρατη πανοπλία, που μας προστατεύει από τη λησμονιά και μας θωρακίζει από τα βέλη της αλλοτρίωσης, πολεμώντας με το σπαθί της πένα!

Ας ολοκληρώσουμε την πνευματική μας ξενάγηση με το τετράστιχο του Κωστή Παλαμά, όπως το απήγγειλε στον Καθηγητή, στη νοερή συνομιλία τους, επί της οδού Ακαδημίας, όταν του σκούπιζε τα δάκρυα από τα μαρμαρίνα μάτια του, νιώθοντας πικρία που κάποιος ήρθε από την άλλη άκρη του κόσμου, για να τον ρωτήσει για την πώση της Ελλάδας κι όχι για να συνθέσει το δικό του πορτραίτο: «Η Ελλάδα! Πάντα ανάσταση μέσα από το κρύο το χώμα. Πάντα θα 'χη ξαφνική και μια Δευτέρα Παρουσία.

Μην την κρατάτε στις λατρείας κλεισμένη τα Μουσεία, το τραγούδι το στερνό δεν το τραγούδησε, όχι, ακόμα.» Κι ακόμα με μίαν υπενθύμιση και παρότρυνση που εμπνεύστηκε για τους συμπατριώτες όχι του διαβατηρίου, αλλά του πνεύματος και της ψυχής: Να θυμάστε πάντα, ποιοι είστε Απόδημοι Έλληνες, αλλά και να θυμούνται εσάς, που είστε διπλά Έλληνες!

